

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Г.Я.Касьяненко
« 30 » серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Територіально-рекреаційні комплекси

галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія)

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

« 30 » серпня 2019 р.

Голова _____
(Міроненко Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Корнус Олеся Григорівна кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
20 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
18 год.		6 год.	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
80 год.		110 год.	
Консультації:			
2 год.	-		
Загальна кількість годин – 120	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у студентів систему базових знань про умови формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, сучасні підходи до туристичного районування світу, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності, умови формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів (ТРК), а також виявити проблеми і перспективи розвитку туризму в різних регіонах та країнах світу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

- Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності **(ЗК-2)**.
- Здатність вільно користуватися рідною й іноземними мовами як засобом ділового спілкування **(ЗК-4)**.
- Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявляти шляхи для розв'язування та продукувати рішення **(ЗК-5)**.
- Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем у царині географії на абстрактному рівні в різномасштабних просторових та/або часових рамках **(ФК-2)**.
- Здатність розуміти зміни на політичній карті світу, проблеми економічного і політичного співробітництва окремих країн, тенденції розвитку міжнародного поділу праці, світових політичних процесів, а також політичних процесів, що відбуваються в Україні **(ФК-13)**.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з циклу навчальних дисциплін фізичної та соціально-економічної географії, геоecології, краєзнавства.

Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка, затвердженого наказом № 420 від 30 вересня 2019 р.

3. Результати навчання за дисципліною

Демонструвати знання сучасних теоретичних основ та методології суспільної географії та регіонаознавства, співставляти провідні парадигми суспільної географії та визначати сучасні напрями суспільно-географічних досліджень, аналізувати наслідки розвитку процесу географічного поділу праці (ПРН-4).

Використовувати іноземну мову, мати практичні навички ділового професійного спілкування, вміти укладати ділові документи іноземною мовою (ПРН-12).

Уміти опрацьовувати різні типи географічних даних (текстові, картографічні, графічні, числові тощо) (ПРН-13).

Використовувати знання іноземної мови для наукової діяльності в міжнародному контексті. Інтерпретувати фахові тексти, використовуючи словники різних типів (ПРН-14).

Виявляти проблеми розвитку територіально-рекреаційних комплексів та розробляти проекти їх вирішення на основі знань про основні тенденції їх розвитку, рекреаційні потоки та принципи рекреаційного природокористування (ПРН-15).

Оцінювати та аналізувати рекреаційний потенціал території, виявляти особливості та характерні риси територіальних рекреаційних комплексів світу, розробляти алгоритм дослідження територіально-рекреаційних комплексів та складати перспективні рекреаційні програми (ПРН-22).

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з навчальної дисципліни; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що впливають з наявних даних. на основі проблемної ситуації, виділяє проблему, конструє гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом дисципліни.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозміненій, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.

35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
5	5	10	5	5	5	5	5	5	10		
Контроль самостійної роботи											
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни «Територіально-рекреаційні комплекси».

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в таких формах:

- оцінювання роботи студента на практичних заняттях;
- проведення проміжного контролю (опитування або письмове завдання);
- проведення підсумкового контролю (письмове завдання).

Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, письмових завдань проміжного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність і результативність роботи студента з вивчення програмового матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних занять.

Оцінювання знань студентів на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
- ступінь засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;

– ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

– уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв’язання задач, проведені розрахунків при виконанні індивідуальних завдань і завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;

– логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

При оцінюванні підготовки студента приділяють увагу не тільки якості їх виконання, але і своєчасності задачі виконання завдань викладачеві (відповідно до графіка навчального процесу).

Контроль за змістовими розділами здійснюється за такими складовими, як: лекції, практичні завдання, самостійна та індивідуальна робота студента. Контроль за розділами проводиться після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал й виконано практичні завдання в межах кожного розділу. Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опануванням студентом матеріалу розділу і вміння застосувати його для вирішення практичних завдань. Для виконання контролю використовують письмове завдання у вигляді тесту.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ

Тема 1. Рекреація та рекреаційна діяльність. Сутність і значення рекреаційної діяльності. Рекреація як сфера господарчої діяльності, її місце в розвитку національних економік. Основний категорійний апарат дисципліни Становлення та основні етапи розвитку рекреації Структура рекреаційної діяльності. Динамізм та диверсифікація як головні особливості сучасної рекреації. Методи вивчення дисципліни «Територіально-рекреаційні комплекси».

Тема 2. Теоретичні основи формування та функціонування територіально-рекреаційних комплексів. Системи і комплекси. Територіальні рекреаційні системи. Територіально-рекреаційний комплекс (ТРК) або територіально-туристський комплекс (ТТК). Функціонально-галузева структура ТРК. Організаційно-управлінська структура ТРК. Принципи і фактори розміщення територіально-рекреаційних комплексів. Передумови виникнення територіально-рекреаційних комплексів. Фактори розвитку територіально-рекреаційних комплексів.

Тема 3. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку територіально-рекреаційних комплексів. Сутність туристичних та рекреаційних ресурсів. Кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. Підходи до оцінювання туристичних ресурсів. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.

РОЗДІЛ 2. ГЕОГРАФІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ

Тема 4. Рекреаційне районування світу та України. Поняття рекреаційного районування. Умови та фактори районоутворення. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. Рекреаційне районування України та світу.

Тема 5. Характеристика територіально-рекреаційних комплексів України. Загальна характеристика територіально-рекреаційного комплексу України. Територіальна структура рекреаційного комплексу України. Варіанти рекреаційного районування України. Причорноморський ТРК. Карпатсько-Подільський ТРК. Полісько-Столичний ТРК. Придніпровсько-Донецький ТРК. Харківський ТРК.

Тема 6. Європа – провідний рекреаційний регіон. Загальна характеристика Європейського туристичного регіону. Південноєвропейський ТРК. Північноєвропейський ТРК. Західноєвропейський ТРК. Центрально-східноєвропейський ТРК.

Тема 7. Ресурси Азійсько-тихоокеанського туристичного регіону. Загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Південноазійський ТРК. Північно-східноазійський ТРК. Південно-східноазійський ТРК. Австралія і Океанія.

Тема 8. Характеристика Африканського та Антарктичного територіально-рекреаційних комплексів. Африканський ТРК. Антарктичний ТРК

Тема 9. Ресурси Близькосхідного туристичного регіону. Загальна характеристика Близького Сходу. Єгипет. Йорданія. Ліван. Саудівська Аравія. Сирія.

Тема 10. Характеристика територіально-рекреаційних комплексів Північної та Південної Америки. Північноамериканський ТРК. Центральноамериканський ТРК. Карибський ТРК. Південноамериканський ТРК.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Сам.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Сам.р
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ												
Тема 1. Рекреація та рекреаційна діяльність	13	2	1			10	12	-	-		-	12
Тема 2. Теоретичні основи формування та функціонування територіально-рекреаційних комплексів	13	2	1			10	12	-	-		-	12
Тема 3. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку територіально-рекреаційних комплексів	14	2	2			10	16	2	2		-	12
Разом за розділом 1	40	6	4			30	40	2	2		-	36
Розділ 2. ГЕОГРАФІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ												
Тема 4. Рекреаційне районування світу та України.	14	2	2			10	14	2				12
Тема 5. Характеристика територіально-рекреаційних комплексів України.	14	2	2			10	12		2			10
Тема 6. Європа – провідний рекреаційний регіон	14	2	2			10	12				2	10
Тема 7. Ресурси Азійсько-тихоокеанського туристичного регіону	8	2	2			4	12				2	10
Тема 8. Характеристика Африканського та Антарктичного територіально-рекреаційних комплексів	10	2	2			6	10	-	-			10
Тема 9. Ресурси Близькосхідного туристичного регіону	8	2	2			4	10	-	-			10
Тема 10. Характеристика територіально-рекреаційних комплексів Північної та Південної Америки	12	2	2		2	6	12		-			12
Разом за розділом 2	80	14	14		2	50	80	2	2		2	74
Усього годин	120	20	18		2	80	120	6	4		2	110

Теми практичних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Основи рекреаційної географії. Класифікація рекреаційної діяльності.	1	
2.	Особливості формування та функціонування територіально-рекреаційних комплексів.	1	
3.	Характеристика туристсько-рекреаційних ресурсів країн світу	2	2
4.	Рекреаційне районування світу.	2	
5.	Характеристика територіально-рекреаційних комплексів України.	2	2
6.	Характеристика Європейського туристичного регіону	2	2
7.	Характеристика Азійсько-тихоокеанського туристичного регіону	2	
8.	Оцінка територіально-рекреаційних комплексів Африки та Антарктики	2	
9.	Характеристика Близькосхідного туристичного регіону	2	
10.	Характеристика територіально-рекреаційних комплексів Північної та Південної Америки.	2	
	Разом	18	6

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Масляк П.О. Рекреаційна географія : навч. посіб. /П.О.Масляк. К.: Знання, 2008. 343 с.
2. Поколюдна М. М., Полчанінова І. Л. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турресурси України)». Х.: ХНАМГ, 2012. 174 с.
3. Рекреаційна географія: навч. посібник. Х. : ХНАМГ, 2012. 275 с
4. Рекреаційна географія: письмові консультації / Укл.: Л.А. Савранчук, В.Г. Явкін. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 110 с.
5. Скрипник Н.Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 296 с.
6. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу – Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.

Додаткові

1. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. К. : Альтерпрес, 2003. 435 с.
2. Мальська М.П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. П. Мальська,. К.: Знання, 2008. 661 с.
3. Міжнародний туризм: навчальний посібник / Т. В. Божидаркін [та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
4. Пам'ятники архітектури та містобудування України: довідник Державного реєстру нац. культурного надбання. К.: Техніка, 2000. 664 с.
5. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник В. К. : Альтерпрес, 2007. 352 с.
6. Пешенкова Л. А. Теоретичні основи формування територіальних рекреаційних систем. Звіт про результати дослідження кафедральної наукової теми “Соціально-економічні умови функціонування СЕЗ “Курортполіс Трускавець». / Пешенкова Л. А. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2003. <http://www.tourlib.net>.

7. Про курорти. Закон України від 05.10.2000 № 2026-III // ВВР України. 2000. № 50. С. 435.
8. Савранчук Л.А. та ін. Рекреаційно-територіальні комплекси: конспект лекцій. Чернівці: Рута, 2008. 44 с.
9. Стафійчук В.І. Рекреалогія. К.: Альтерпрес, 2006. 263 с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державного агенство України з туризму та курортів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>
2. Стратегія сталого розвитку туризму і курортів в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.vincult.org.ua/p2_1.php.
3. World Tourism Organization [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.world-tourism.org>
4. World Travel & Tourism Council [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.wttc.org/eng/Home/>